

หลักสูตรอบรม การเรียนรู้ประสบการณ์การประยุกต์ใช้

แนวพระราชดำริ โครงการร้อยใจรักษ์

หลักสูตรที่ 1 รุ่นที่ 1/33 วันที่ 18 – 19 กุมภาพันธ์ 2562 ผู้เข้าร่วมอบรม 64 คน
จาก อบต.เกาะช้าง อ.แม่สาย จ.เชียงราย

นายปิติธรรม ฐิตินนตรี ที่ปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิสถาบัน

ส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ กล่าวต้อนรับผู้เข้ารับการอบรมซึ่งประกอบไปด้วยผู้แทนจากส่วนราชการของอำเภอผู้บริหารท้องถิ่น ส.อบต. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำชุมชนจากองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ที่ได้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริ ทั้งเรื่องจากประสบการณ์ตามศาสตร์พระราชา การเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

นอกจากนี้ยังได้ทำความเข้าใจกับผู้เข้าอบรมถึงประเด็นในการเรียนรู้ ซึ่งประกอบไปด้วย แนวทางการดำเนินการกิจกรรมพัฒนาทางเลือก การเรียนรู้จากประสบการณ์เศรษฐกิจพอเพียง จากฐานเรียนรู้ 4 ฐาน ได้แก่ ฐานการพัฒนาแหล่งน้ำ ฐานเรียนรู้พัฒนาอาชีพทางด้านเกษตรทั้งพืชระยะสั้น ระยะยาว และฐานการเรียนรู้ด้านปศุสัตว์ รวมทั้งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับชาวบ้านที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องยาเสพติดและการได้รับโอกาสจนสามารถเลิกเกี่ยวข้องกับยาเสพติดได้ในที่สุด

สิ่งที่คาดหวังในการอบรม คือ การมีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนจากทุกคน และการนำไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเองอย่างเหมาะสมกับชุมชน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต และแก้ปัญหาของชุมชน โดยให้ชุมชนเป็นแกนหลักในการดำเนินงาน ในการมีส่วนร่วมของหมู่บ้านชุมชน จะมีองค์ประกอบที่สำคัญประกอบด้วย ผู้นำท้องถิ่น ท้องที่ ประชาชนและการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐร่วมกันเป็นหนึ่งเดียวในการพัฒนาหมู่บ้านชุมชนที่ใช้ศาสตร์พระราชา และการพัฒนาทางเลือกเป็นหลักการแนวทางการพัฒนาให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

หลักการพัฒนาทางเลือกในการดำรงชีวิตที่ยั่งยืน

นายพงษ์พัฒน์ เพิ่มการ เจ้าหน้าที่มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์ บรรยายโดยมีเนื้อหาสาระสำคัญ คือ

1. **การพัฒนาโดยยึดคนเป็นศูนย์กลาง** โดยดูทั้งในเรื่องเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อให้โอกาสและทางเลือกที่ดีให้ชาวบ้านสามารถช่วยเหลือตัวเองและอยู่กับชุมชนได้
2. **การพัฒนาตามลำดับขั้น** ซึ่งมี 3 ระยะ คือ ขั้นอยู่รอด จากการมีข้าวกินตลอดปี สามารถเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐาน และไม่สร้างหนี้เพิ่ม ขั้นพอเพียง คือ มีรายได้มั่นคงสามารถเพิ่มผลผลิตได้ และขั้นยั่งยืน คือ การมีเงินออม มีการรวมกลุ่มและพึ่งพาตนเองได้
3. **การพัฒนาเชิงพื้นที่** คือ การพัฒนาที่ครอบคลุมทุกมิติตลอดทั้งกระบวนการต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ โครงการร้อยใจรักษ์มีการสำรวจข้อมูลจริงร่วมกับหน่วยงานต่างๆ การคืนข้อมูล เพื่อให้ชาวบ้านรู้สาเหตุของปัญหาของตนเอง และประเมินความพร้อมของชาวบ้านในการสละแรงงาน
4. **การวัดผลการพัฒนาที่ชาวบ้านได้อะไร** โดยดูจากผลการพัฒนาเชิงพื้นที่ในแต่ละมิติ ที่ทำให้ผลผลิตของชาวบ้านเพิ่มขึ้นและนำไปสู่การสร้างรายได้ที่เพิ่มขึ้น

ฐานการเรียนรู้ 4 ฐาน ในพื้นที่แปลงสาธิต 75 ไร่

ฐานการเรียนรู้ที่ 1 การพัฒนาระบบน้ำ

เรียนรู้การบริหารจัดการน้ำ การกักเก็บน้ำโดยใช้อ่างพวง ชอยซีเมนต์ (Soil Cement) การปล่อยลงไปที่แปลงเกษตรด้วยระบบกัลกน้ำ การพัฒนาระบบน้ำใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน มีการประชุม และชาวบ้านต้องสละแรงงานการทำงาน บูรณาการร่วมกับหน่วยงานราชการ ท้องที่ ท้องถิ่น โดยที่โครงการฯ ออกค่าวัสดุอุปกรณ์ให้

การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

ถาม : ในหน้าแล้ง น้ำในบ่อพวงมีน้ำใช้เพียงพอหรือไม่

ตอบ : มีเพียงพอ ใช้เพื่อการเกษตรเพียงอย่างเดียว

ถาม : บ่อพวงได้ใช้ประโยชน์หรือยัง

ตอบ : ใช้ประโยชน์มาแล้ว 5 เดือน โดยใช้ในแปลงเกษตร ด้านล่างโครงการ

ถาม : ทำไมน้ำที่ต่อมาเข้าบ่อพวง ถึงได้ประโยชน์เฉพาะ หมู่บ้านห้วยสำนบ้านเดียว

ตอบ : หมู่บ้านข้างเคียงมีการต่อท่อจากแหล่งต้นน้ำเดียวกัน ที่บ้านห้วยสำนได้ใช้ ไปใช้ประโยชน์ได้เหมือนกัน

ประเด็นแลกเปลี่ยน

ในพื้นที่ อบต.เกาะช้าง ใช้ระบบน้ำบาดาลในการอุปโภคบริโภค ส่วนน้ำในการเกษตรจะใช้น้ำระหว่างประเทศ ไทยกับพม่า แต่ปัจจุบันไม่สามารถใช้น้ำได้ เนื่องจากหลังจากเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ (แผ่นดินไหว) จากประเทศพม่า ส่งผลกระทบกับลำเหมืองที่เป็นแหล่งเก็บน้ำของชุมชน ทำให้มีการเปลี่ยนทิศทางการส่งน้ำ

ในปัจจุบันมีการมีการดำเนินการแก้ไขจากชลประทาน และจะได้ในปี 2563

ฐานการเรียนรู้ที่ 2

เกษตรพอเพียง พืชระยะยาวไม่ผล

เรียนรู้การปลูกไม้ผลระยะยาว เช่น เงาะ ทุเรียน ส้ม กาแฟ มะม่วง กัลย ส้มโอ อาโวคาโด ฯลฯ โดยไล่ระดับตามความต้องการน้ำของพืช และความสูงของพื้นที่ เพื่อแก้ปัญหาผลผลิตของชาวบ้านและสร้างรายได้ เป็นการจัดการแบบองค์รวม แบ่งพื้นที่เป็นป่าอนุรักษ์ ป่าใช้สอย เนินเขา ที่ดอน และที่นา นอกจากนี้ พัฒนา ต่อยอดไม้ผลเดิมในพื้นที่ ได้แก่ พัฒนา คุณภาพมะม่วงน้ำดอกไม้ เพื่อการส่งออก CP และดอยคำ เป็น แหล่งตลาดรับซื้อผลผลิตและการส่งเสริมปลูกกาแฟโรบัสต้า

การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

ถาม : มีวิธีการบังคับให้ผลผลิตมะม่วงออกนอกฤดูกาลหรือไม่

ตอบ : มี ต้นทุนจะสูงกว่าปล่อยให้ตามธรรมชาติ

ถาม : มีปัญหาเกี่ยวกับศัตรูพืชกินมะม่วง ไหม

ตอบ : มี เช่น เพลี้ยไฟ หรือพวกเชื้อรา ต้องใช้สารเคมีควบคุมโรค เช่น ฟิโพรนิล หากมีการระบาดหนักจะใช้ยาเอ็กซอล

ถาม : มะม่วงผลเล็ก มีวิธีการป้องกันไม่ให้ลูกหล่นไหม

ตอบ : ใช้สารเคมีแคลเซียมโบรอน เพื่อป้องกันลูกหล่น

ถาม : ต้นมะม่วงที่เป็นต้นยอด เป็นพันธุ์อะไร

ตอบ : พันธุ์ตลับนาค เพราะมีความต้านทานต่อโรคสูง แมลง ศัตรูพืชน้อยกว่าสายพันธุ์อื่นๆ

ประเด็นแลกเปลี่ยน

ในพื้นที่ อบต.เกาะช้าง เกษตรกรนิยมทำการเพาะปลูก ลิ้นจี่ เงาะ ลำไย เป็นส่วนมาก แต่ยังไม่มีการรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เนื่องจากเกษตรกรยังไม่มีความเชื่อมั่นในการจัดตั้ง วิสาหกิจในชุมชนเท่าที่ควร ซึ่งการขายผลผลิตจะทำการขายผ่านพ่อค้าคนกลางเป็นหลัก ทำให้ได้ราคาผลผลิตที่ไม่สูงมากนัก

ฐานการเรียนรู้ 4 ฐาน ในพื้นที่แปลงสาธิต 75 ไร่

ฐานการเรียนรู้ที่ 3 ความมั่นคงทาง

อาหาร ข้าว พืชอายุสั้น 1 ไร่ 1 แสน

การเพิ่มผลผลิตข้าว ข้าวพันธุ์อติเป็นพันธุ์ท้องถิ่น โดยใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อเพิ่มผลผลิตข้าว ซึ่งจากเดิมได้ 600 กิโลกรัม/ไร่ เปลี่ยนมาเป็น 800 -1,000 กิโลกรัม/ไร่ มีการทำการเกษตรผสมผสานแบบครบวงจร (1 ไร่ 1 แสน) เป้าหมาย คือ ยากให้คนที่ไม่มีพื้นที่ทำกิน มาทดลองทำแปลงเกษตรผสมผสานในพื้นที่ 1 ไร่ มีการปรับปรุงดินด้วยการหมักดินและปลูกพืชสลับหมุนเวียนกัน ทั้งพืชระยะสั้น ระยะยาว และการทำปุ๋ยสัตว์

การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

ถาม : มีวิธีการใดที่ทำให้ได้ผลผลิตข้าวสูงขึ้น

ตอบ : โครงการเข้ามาแนะนำการใช้ปุ๋ยหมัก และการใช้สารชีวภัณฑ์ เช่น ไตรโคเดอมา บิวเวอเรีย ทดแทนในการเพาะปลูก จึงทำให้มีอัตราผลผลิตข้าวที่สูงขึ้น

ถาม : มีการเพาะพันธุ์ข้าวอย่างไร และแน่ใจได้อย่างไรว่าพันธุ์ข้าวจะไม่ผสมกับข้าวพันธุ์อื่น

ตอบ : การเพาะพันธุ์เมล็ดข้าว จะทำการเพาะพันธุ์ปีต่อปี การเก็บเกี่ยวจะใช้วิธีเกี่ยวมือ ไม่ใช่เครื่องนวด เพื่อป้องกันการผสมกับสายพันธุ์อื่นๆ

ถาม : สูตรปุ๋ยหมัก 2 สูตรเรียกว่าอะไร และมีวิธีทำอย่างไร

ตอบ : ปุ๋ยสูตร PR และฮิวมิก มีวิธีการทำดังนี้ ข้าว 200 กก. โซคอน 10 กก. กรดอะมิโน (สูตรน้ำ) 1.5 กก. ปุ๋ยยูเรียสูตร 46-0-0 ใช้ 2 กก. ปุ๋ยยูเรียสูตร 15-15-15 ใช้ 2 กก.

ถาม : ที่นาแถวนี้ มีศัตรูพืชพวกหอยเชอร์รี่หรือไม่

ตอบ : มี แต่คนในชุมชนแก้ปัญหาโดยการออกไปจับหอยเชอร์รี่ตอนกลางคืนเพื่อนำมาทำเป็นอาหาร จึงทำให้มีไม่มากนัก

ฐานการเรียนรู้ที่ 4 การทำปุ๋ยสัตว์

การส่งเสริมปุ๋ยสัตว์ เริ่มจากการสำรวจความต้องการของชุมชนว่าต้องการเลี้ยงสัตว์ประเภทใด การส่งเสริมประกอบด้วยสนับสนุนพันธุ์สัตว์ให้แก่ชุมชน ได้แก่ ไก่ดำภูพาน เป็ดกากีแคมเบลล์ ส่งเสริมกองทุนอาหารสัตว์ โดยถ่ายทอดความรู้การทำอาหารสัตว์เพื่อลดต้นทุนค่าอาหาร กองทุนวัคซีน ให้ชาวบ้านทำวัคซีนเอง เพื่อลดปริมาณการตายของสัตว์

การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

ถาม : การหมักอาหารหอยกกล้วยหมัก 1 ครั้ง ใช้ได้กี่วัน

ตอบ : อัตราส่วน 1 ถึง 200 ลิตร จะเหมาะกับหมู ไก่ และเป็ด 5 ตัว ฉ่ำกินตัวละ 1 กก. กินได้ 20 วัน

ถาม : สภาพอากาศมีผลต่อการเลี้ยงเป็ดไหม

ตอบ : มีผล เป็ดกากีแคมเบลล์จะชอบสภาพอากาศร้อน ไม่ชอบสภาพอากาศที่ชื้น

ถาม : ไก่ดำภูพานพันธุ์ 1,2, และ 3 ถ้าเปรียบเทียบกับเลี้ยงไก่ประดู่หางดำ ไก่ดำมีอัตราการตายหรือไม่

ตอบ : ไก่ดำภูพานเป็นพันธุ์จากจังหวัดสกลนคร ในระยะแรกที่ได้นำพันธุ์ เกิดอัตราการตายสูง เนื่องจากไก่ยังไม่มี การปรับสภาพ ทางโครงการฯ จึงมีแผนที่ปรับสายพันธุ์ เพื่อให้เหมาะสมกับพื้นที่และช่วยลดอัตราการตาย

ถาม : การทำอาหารไก่ ควรใช้หญ้าเนเปียร์หรือหอยกกล้วยสับเป็นส่วนผสม

ตอบ : การใช้หญ้าเนเปียร์เป็นส่วนผสมจะดีกว่าหอยกกล้วยสับ เพราะหญ้าเนเปียร์มีโปรตีนสูงถึง 14 %

ประเด็นแลกเปลี่ยน

สนใจเรื่องการปลูกหญ้าเนเปียร์ แต่มีความกังวลเรื่องของตลาด

แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้ที่เคยเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

นางรัชณี เป็นชาวบ้านห้วยสำนที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดทั้งการค้าและเสพ แต่เป็นผู้ใช้เงินที่ได้จากการค้ายาเสพติด ไม่เคยทำงานหาเงินเอง มีญาติพี่น้องและเพื่อนฝูงให้เงินใช้ตลอด ใช้ชีวิตสุขสบาย เมื่อผู้มีอิทธิพลถูกจับตัวไปและโครงการร้อยใจรักษ์เข้ามา เป็นการเปิดโอกาสให้ชาวบ้านมีสิทธิมีเสียงมากขึ้น หมู่บ้านเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ตอนนี้ทำงานเป็นลูกจ้างโครงการรายวัน ก็ใช้เงินประหยัด แต่ก็ภูมิใจที่หาเงินมาเลี้ยงครอบครัวได้ด้วยตนเอง

นายส่องแสง : สาเหตุที่ติดยาเริ่มจากเสพยาตามพ่อ เคยถูกจับติดคุก 2 ปี 6 เดือน ข้อหาครอบครองยาบ้า 25 เม็ด และเคยฆ่าตัวตายเพราะความกดดันจากพี่น้อง ได้กินยาฆ่าแมลงยาฆ่าหญ้าแต่รอดมาได้ เมื่อโครงการเข้ามาจึงสมัครใจเข้าร่วมโครงการ จุดเปลี่ยนที่อยากจะเลิกจริงเพราะอยากเปลี่ยนแปลงตัวเอง และอยากจะทำความดี ตอนนี้เข้ามาทำงานเป็นลูกจ้างโครงการฯ ชีวิตเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น

นายมานิต : เป็นคนสุพรรณบุรี มาได้ภรรยาหมู่บ้านบ้านยะผา สาเหตุที่เสพยา เนื่องจากเครียดกับปัญหาชีวิตมรณะเข้าร่วมโครงการครั้งแรก โดยได้รับคำแนะนำจากคนรอบข้าง อีกทั้งตนสนใจเข้าอาสาสมัครบำบัด หลังจากเสร็จสิ้นการบำบัดคนในชุมชนให้การต้อนรับอย่างดีมาก วางแผนชีวิตว่าจะสร้างบ้านให้เสร็จและเก็บเงินเพื่ออนาคตของลูก

นายสมบุรณ์ : ติดยาเพราะคบเพื่อนที่ไม่ดี เพื่อนจะไม่ให้เข้ากลุ่มถ้าไม่เสพด้วย เริ่มเสพมาตั้งแต่อายุ 13 เสพกัญชาผงขาว เคยบำบัดหลายครั้งแต่ก็กลับทำเหมือนเดิม เพราะสภาพแวดล้อมรอบข้างเหมือนเดิม การเข้าร่วมโครงการอาสาทำดี มีพี่ๆ ทหารเป็นผู้ดูแลที่ดี และมีหมอดูแลที่ดี พี่ๆ เพื่อนรอบข้างให้กำลังใจ ปัจจุบันครอบครัวให้อภัย คนรอบข้างให้กำลังใจ และให้โอกาสในการเริ่มต้นชีวิตใหม่

คำถามจากผู้เข้าร่วม

จากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้ที่เคยเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

ถาม : ในบ้านห้วยสำนเป็นผู้ค้าระดับไหน

นางรัชณี : มีทั้งรายใหญ่ และรายย่อย

ถาม : ผู้ค้ารายย่อยขายให้กับใคร

นางรัชณี : ผู้เสพในหมู่บ้านและพื้นที่ใกล้เคียง ส่วนรายใหญ่ส่งขายในพื้นที่ภาคกลางและภาคใต้ โดยการส่งออกจะใช้วิธีการขนส่งทางรถยนต์มีการดัดแปลงอะไหล่รถยนต์ ซึ่งจะมีอยู่ประจำช่วยในการดัดแปลง

ถาม : แหล่งยามาจากไหน

นางรัชณี : เพื่อนบ้าน นำเข้าทางชายแดน

ถาม : สถานการณ์ยาเสพติดยังมีคนค้าคนเสพเหลือไหม

นางรัชณี : พื้นที่นอกโครงการยังมีอยู่ แต่ 4 หมู่บ้านหลักไม่มีแล้ว แต่ว่าทางโครงการ และเจ้าหน้าที่จากทุกภาคส่วน ก็ไม่ได้เพิกเฉยพยายามทำอย่างจริงจัง

ประเด็นแลกเปลี่ยน

ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 2

ในพื้นที่ มีผู้เสพ 2 รายผ่านบำบัดแล้ว แต่ไม่ดีขึ้นเพราะสมองได้รับความเสียหายจากการเสพจึงไม่สามารถกลับมาเป็นปกติได้ ส่วนอีกคนอยู่ในคุก เพราะเมื่อกลับออกมาเขาก็เสพอีกเนื่องจากแหล่งยาเสพติดอยู่ใกล้ สามารถหาได้ง่ายจากเพื่อนบ้าน

นายมานิต : แนะนำแนวทางแก้ปัญหาโดยปกติคนที่เสพจะไม่กล้าเข้าหาผู้ใหญ่บ้าน เจ้าหน้าที่ภาครัฐ และคนทั่วไป เราจำเป็นต้องเข้าหาเขา ทำให้เขาไวใจเราก่อน

บทบาทของภาคราชการกับการดำเนินการโครงการร้อยใจรักซ์

นายไมตรี ดวงใจ ปลัดอำเภอแม่เอย และ พ่อหลวงดวงแก้ว ยานทา ผู้ใหญ่บ้านเมืองงามเหนือ ได้เกริ่นนำโครงการร้อยใจรักซ์ และได้บรรยายถึงความเป็นมา เหตุผลที่เข้าร่วมการดำเนินโครงการ ดังนี้

ก่อนมีโครงการฯ มาในพื้นที่ในชุมชนมีปัญหากลุ่มผู้มี อิทธิพลและยาเสพติด อยู่ในระดับรุนแรงทำให้คนในชุมชนเกิดความเดือดร้อนในการใช้ชีวิตมาก หลังจากโครงการเข้ามา ดำเนินการมีหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาเป็นจำนวนมากทั้งส่วน ราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าร่วมเป็นจำนวนมาก และได้จัดประชุมเพื่อหาความร่วมมือในการดำเนินการ ซึ่งมี ชาวบ้านเข้าร่วมมากกว่า 80% และที่ประชุมเห็นด้วยที่จะเข้าร่วม โครงการร้อยใจรักซ์ทั้งหมด ในการดำเนินการช่วงแรกมีบ้าน ห้วยสำน หมู่ที่ 10 เข้าร่วมโครงการต่อมาได้มีการดำเนินการต่ออีก 3 หมู่บ้านและเข้าร่วมการพัฒนาโครงการเป็นต้นแบบการพัฒนา ร่วมกัน ในช่วงขั้นแรกของการดำเนินการคือศึกษาพื้นที่ สํารวจ ข้อมูลเศรษฐกิจสังคมหลังจากนั้นได้รวบรวมข้อมูล แล้วคืนข้อมูล ให้แก่ชุมชน ได้จัดกระบวนการในการค้นหาปัญหาที่ต้องการให้ มี การแก้ไขอย่างเร่งด่วน โดยการประชุมซึ่งในเวทีการประชุม ได้มีหลายหน่วยงานเข้าร่วมรับฟัง และได้เสนอแนะแนวทางใน การแก้ไข้ปัญหา จากการจัดเวทีประชุมทำให้ได้แนวทางในการ แก้ไข ดังนี้ ปัญหาความเป็นอยู่ ปัญหาอาชีพ และปัญหาสุขภาพ หลังจากรับทราบปัญหาแล้วหน่วยงานปกครองท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ ตำรวจได้ดำเนินการประชุมจัดทำกฎระเบียบหมู่บ้านเพื่อการ บังคับใช้ในหมู่บ้านให้สำเร็จ โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมและได้ดูแล กันเอง

คำถามจากผู้เข้าร่วมอบรม การแลกเปลี่ยนภาคราชการกับการดำเนินการ โครงการร้อยใจรักซ์

ประเด็นแลกเปลี่ยน ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 2

ในพื้นที่ อบต. เกาะช้าง ผู้ใหญ่บ้านในชุมชนมีการ ดำเนินการแก้ไขอยู่บ่อยครั้ง แต่หน่วยงานราชการในพื้นที่ไม่ จริงจัง และปล่อยให้เป็นที่มาของปัญหาที่จะต้องชี้ตัว ชี้เป้าหมาย กลุ่มของผู้เสพ ผู้ค้าในชุมชน เพื่อนำไปเข้ารับการบำบัด ซึ่งทำให้ ผู้ใหญ่บ้านการทำงานและอยู่ร่วมกับชาวบ้านเป็นไปได้ยาก เนื่องจากต้องอยู่กับชาวบ้านไปตลอดส่วนราชการ 2-3 ปีก็ย้าย ออกไป ทำให้เกิดความคัดแย้งผู้นำกับชาวบ้านได้ หากมีการ พัฒนาชาวบ้านก็จะไม่ให้ความร่วมมือ ร่วมใจกับผู้นำ

แต่ในปัจจุบันหน่วยงานทางอำเภอได้เข้ามาจัดการอย่าง จริงจัง ทำให้ผู้นำสบายใจมากยิ่งขึ้น

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง

สถานการณ์ยาเสพติดในพื้นที่ปัจจุบัน ผู้ค้ารายใหญ่ไม่มี ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ค้ารายย่อย และผู้เสพ เนื่องจากแลกเปลี่ยน ซื้อขายง่าย เป็นชุมชนติดแนวตะเข็บชายแดนพม่า โดยชุมชนมี มาตรการจัดการกับผู้ค้าและผู้เสพ คือ ใช้กฎระเบียบหมู่บ้าน มี กระบวนการจัดการโดยใช้กฎหมายทางสังคม เพื่อกดดันบุคคลเหล่านี้ ดำเนินคดีสำหรับผู้ค้า ส่วนผู้เสพจะถูกตัดความช่วยเหลือของ หน่วยงานภาครัฐ ชุมชน เช่น ไม่ให้มาปนงักในหมู่บ้านหรือ เงินกองทุนมาปนงักของหมู่บ้าน เป็นต้น

สรุปกิจกรรมและมอบการบ้าน

นายปิตรธรรม ฐิตินนตรี ที่ปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ ได้ให้ข้อคิดแก่คณะผู้เข้าอบรมทั้ง 64 คน โดยได้เปรียบเทียบให้เห็นถึงความสำคัญขององค์ความรู้ที่ผู้เข้าอบรมได้รับในระยะเวลา 2 วัน 1 คืน นั้นน้อยมากหากเปรียบเทียบกับองค์ความรู้ในสิ่งที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ได้ทำมาและได้เน้นย้ำถึงหลักคิดและแนวทางการพัฒนาตามศาสตร์พระราชา **“เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา”** ในการใช้องค์ความรู้ 6 มิติ ได้แก่ มิติน้ำ มิติดิน มิติเกษตร มิติป่า มิติสิ่งแวดล้อมและมิติพลังงานทดแทน ไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับภูมิสังคมในการแก้ปัญหาของชุมชนเยาวชนและครอบครัว และได้เชื่อมโยงการอบรมแลกเปลี่ยนในครั้งนี้กับหลักทรงงาน ในหัวข้อ **“การระเบิดจากข้างใน”** ในการนำสิ่งที่ได้เห็น ได้เรียนรู้ ได้ฟัง จากโครงการฯ ไปต่อยอดการพัฒนาในพื้นที่ สร้างโอกาสให้คนในชุมชนและอีกข้อคือ **“ขาดทุนคือกำไร”** การที่ได้มาเรียนรู้แม้จะเสียเวลาแต่ได้สิ่งที่มีค่ากลับไป

ได้มอบการบ้านให้ผู้เข้ารับการอบรม 2 ข้อ คือ

1) ให้คัดเลือกผู้เข้าอบรมที่มาในวันนี้ให้เหลือ 20 คน เพื่อมาฝึกปฏิบัติในหลักสูตรที่ 2 ระยะเวลา 5 วัน 4 คืน และ

2) ให้เสนอโครงการแก้ไขปัญหาความต้องการของหมู่บ้าน/ชุมชน โดยมีหลักเกณฑ์ในการเสนอโครงการ คือ โครงการต้องมาจากปัญหาและความต้องการของชุมชน ซึ่งผ่านความเห็นชอบจากการประชาคม มีส่วนร่วมของ อบต. โดยใช้บของ อบต.เป็นหลัก ประชาชนมีส่วนร่วมในด้านสละแรงงาน สถาบันปิดทองหลังพระฯ มีงบประมาณร่วมสมทบบางส่วน และสามารถดำเนินการแล้วเสร็จในปีงบประมาณของแต่ละปี ทั้งนี้ ไม่ใช่ทุก อบต. จะได้มาเข้าอบรมหลักสูตรที่ 2 เพราะจะมีคณะตรวจเยี่ยมลงไปติดตามในพื้นที่ ว่าหลังจากอบรมแล้ว อบต. ไหนมีความพร้อมตามโจทย์ที่ให้การบ้านไปหรือไม่ จากนั้นจึงจะแจ้งผลการคัดเลือกเข้าอบรมในหลักสูตรที่ 2

สรุปกิจกรรมการอบรม

สิ่งที่ผู้เข้ารับการอบรมได้เรียนรู้ คือ กระบวนการที่เน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน การเรียนรู้ประสบการณ์งานพัฒนา 4 ฐาน ซึ่งหัวใจสำคัญ คือ การพัฒนาระบบน้ำ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในพื้นที่ ทำให้เห็นได้ว่า หากไม่แก้ไขเรื่องเหล่านี้ ก็จะไม่สามารถพัฒนาได้ เมื่อท่านกลับไปแล้วขอให้ทบทวนขั้นตอน **“เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา”** ซึ่งหลักสูตรนี้ได้เรียนรู้แค่เข้าใจ ต่อไปจะเป็นกระบวนการเข้าถึง ซึ่งอยู่ในหลักสูตรที่สอง ท่านต้องกลับไปดูข้อมูลในพื้นที่และมาฝึกปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่การเสนอโครงการต่อไป

สิ่งที่ได้เรียนรู้ และการนำไปปรับใช้ในพื้นที่จากการอบรม

สิ่งที่ได้เรียนรู้

1. เรียนรู้การเลี้ยงสัตว์ สายพันธุ์ต่างๆ และรู้วัฒนธรรมที่นิยมบริโภค หมูดำของชนเผ่าในชุมชน

2. อาหารสัตว์ลดต้นทุนจากหยวกกล้วยและหญ้าเนเปียร์

3. การจัดทำบ่อพวง 2 ชนิด บ่อพวงพลาสติก และบ่อชอย ซีเมนต์และคุณภาพ ข้อดีข้อเสียของอ่างแต่ละชนิด

4. การบริหารจัดการน้ำ และการติดตั้งเตาเพื่อควบคุมดูแล การใช้น้ำ

5. ชุมชนต้องมีการทำเอง ชาวบ้านต้องสละแรงงาน

6. เพื่อการจัดแบ่งพื้นที่ให้ชัดเจนในการเพาะปลูกพืชให้เข้ากับ พื้นที่และการอนุรักษ์ต้นน้ำ

7. การปลูกพืชแบบผสมผสาน

8. การตั้งกฎระเบียบของชุมชน

9. การจัดการกระบวนการพัฒนาปศุสัตว์

10. กองทุนไฟฟ้าเพื่อป้องกันไฟไหม้ในพื้นที่ป่าชุมชน

11. การตั้งทีมปศุสัตว์อาสา ดูแลสัตว์ภายในชุมชน

12. การทำบัญชีครัวเรือน

13. การจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

14. การจ่ายน้ำโดยใช้วิธีการกักน้ำไปยังพื้นที่ที่ต่ำกว่าหรือพื้นที่การเกษตร

สิ่งที่ได้เรียนรู้ และการนำไปปรับใช้ในพื้นที่จากการอบรม

แนวทางการนำไป ปรับใช้ในพื้นที่

1. การเผยแพร่องค์ความรู้ให้กับชุมชน
2. การลดใช้สารเคมีโดยใช้สารชีวภัณฑ์แทน
3. การใช้พลังงานทดแทนในชุมชน
4. ส่งเสริมการปลูกหญ้าเนเปียร์และ
ต้นกล้วย เพื่อทำเป็นอาหารสัตว์
5. การขยายผลหรือการเลียบยอด
ของมะม่วง
6. การปรับทัศนคติของชุมชน
เพื่อให้รู้คุณค่าของน้ำ
7. การจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชน แบ่งปัน
องค์ความรู้ และวิธีการต่างๆ และการ
ต่อรองราคาพ่อค้าคนกลาง
8. การปลูกจิ้งจอกแดงเพื่อบริโภคใน
ครัวเรือน และปรับทัศนียภาพให้เป็น
แหล่งที่ท่องเที่ยว
9. การปลูกพืชแบบผสมผสาน
10. การรวมกลุ่มรัฐวิสาหกิจในชุมชน

การประเมินความพึงพอใจ องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง

ประเด็นประเมิน	ดี	ปานกลาง	ปรับปรุง	ไม่ตอบ
เนื้อหาสาระวิชาเรียนในภาพรวม	96.55	3.45	-	-
ระยะเวลาตลอดหลักสูตร	72.41	25.86	1.72	-
ระยะเวลาในการเข้าฐานภาคปฏิบัติ	81.03	18.97	-	-
การเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้	84.48	15.52	-	-
วิทยากรมีความรู้	91.38	8.62	-	-
สถานที่อบรม	81.03	18.97	-	-
สถานที่พัก	63.79	31.03	5.17	-
อาหารและเครื่องดื่ม	53.45	43.10	3.45	-

หมายเหตุ มีผู้ส่งแบบประเมิน 58 คน จาก 64 คน